

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.sofiacouncil.bg>

18.7.2023 г.

X СОА18-ВК66-829-[11]/18.0...

РЕГ. №

**ДО
СТОЛИЧНИЯ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ**

**ЧРЕЗ
Г-Н ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СТОЛИЧНИЯ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ**

На рег.№СОА18-ВК66-829/2//07.02.2018г.

Д О К Л А Д

от

МАЛИНА ЕДРЕВА

**Председател на Постоянната комисия по
образование, култура, наука и културно многообразие**

ОТНОСНО: Предоставяне безвъзмездно и безсрочно за управление на подземна сграда (част от бившия мавзолей на Георги Димитров) с идентификатор 68134.100.57.5 със застроена площ от 1461,00 кв.м., находяща се в УПИ I, кв.478, м. „Центъра”, поземлен имот с идентификатор 68134.100.57, пл. „Княз Александър I”, район „Средец” на Регионален исторически музей - София и изработване на задание и обявяване на конкурс за идеен архитектурен проект за Музей на тоталитарния култ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ГЕОРГИЕВ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

С Решение №79 по Протокол № 47 от 08.02.2018 г., Столичният общински съвет предоставя безвъзмездно и безсрочно за управление на Общински културен институт „Софийска градска художествена галерия” подземна сграда (част от бившия мавзолей на Георги Димитров) с идентификатор 68134.100.57.5 със застроена площ от 1461,00 кв.м., находяща се в УПИ I, кв.478, м. „Центъра”, поземлен имот с идентификатор 68134.100.57, пл. „Княз Александър I”, район „Средец”, актувана с Акт № 993 за публична общинска собственост от 29.11.2016 г., съгласно скица № 15-402149/16.08.2016 г. на СГКК-София по кадастралната карта и

кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-33/15.06.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, и мястото върху нея, което съгласно подробна схема, одобрена от главния архитект на СО, въз основа на Решение № 118 по Протокол № 36 от 14.03.2013 г. на СОС, бе предвидено за поставяне на художествени обекти, включително за временни художествени експозиции както и бе дадено съгласие за извършване на строително - ремонтни дейности по укрепването на имота като осигурява средства в размер на 100 000 лв. Бетонената площадка беше укрепена и се превърна в платформа за съвременно изкуство в рамките на програма “Навън” на Столична община. Дългосрочната визия за имота включваше разработването на подземната му част като филиал на Софийска градска художествена галерия (изложбени пространства и хранилища на галерията).

По време на епидемията от КОВИД 19 усилията на Столична община в сферата на културата бяха насочени главно към подкрепа на творците, както и насърчаване на провеждането на събития на открити сцени. След като тя приключи бяха проведени пет експертни срещи – три с историци; архитекти и урбанисти и творческия сектор, една съвместна и още една съвместна заключителна във връзка с възобновяване процеса по осъществяване на дългосрочната визия за имота. Трите групи постигнаха съгласие, че пространството не е подходящо за галерия или филиал на галерия поради натовареността си с драматизъм и историческа памет за близкото минало в обсега на тоталитаризма, както и поради планировъчната схема и размерите на помещенията. Експертите и представителите на творческия сектор се обединиха около историческата и културна потребност от изграждане на тематичен музей, посветен на тоталитарния култ към личността. В България, почти 35 години след края на комунизма, все още няма изграден музей на комунизма. В последните години проекти на подобни музеи се реализираха в някои държави от бившия социалистически лагер („Информация относно съществуващи „Музеи на тоталитаризма“ в държавите от Източния блок“ в приложение към доклада).

С писмо с изх.№146/29.06.2023г. приложено към доклада, г-жа Аделина Филева, директор на Софийска градска художествена галерия изразява съгласието за промяна функцията и предназначението на имота и предоставянето му за управление на РИМ - София, институция, която проучва, събира, опазва и стопанисва движимото и недвижимото културно наследство на територията на СО.

Настоящият доклад представя Концепция за Музей на тоталитарния култ - основните съдържателни и визуални аспекти на бъдещия музей, които да залегнат в основата на конкурс за неговото съдържание и архитектурно решение на пространствата. За място на реализация на проекта се предлага подземната част от бившия мавзолей на Георги Димитров. За нуждите на създаването на новия музей се предлага прехвърляне на тези помещения на бившия мавзолей към РИМ - София за управление. Концепцията бе представена и приета на обща среща на цитираните вече групи - историци; архитекти и урбанисти; творческия сектор.

МОТИВИ ЗА КОНЦЕПЦИЯТА ЗА МУЗЕЙ НА ТОТАЛИТАРНИЯ КУЛТ

Подобна концепция е мотивирана на първо място от факта, че подземията на някогашния мавзолей са разположени в центъра на София и съхраняват автентични части от оборудването и обзавеждането, използвани за поддържане на функциите на някогашния мавзолей. Също така историческата памет, която носи пространството, е свързана с един период от историята на България, който все още няма своето самостоятелно музейно представяне. Наред с дълга към историческата памет, е налице и дългът към младото поколение, което не познава тази част от своята история и има потребност от опознаване на всички съхранени елементи на тоталитарното ни минало. Запазването и експонирането по адекватен начин на малкото останали елементи в подземията на разрушения мавзолей, биха били от възлово значение за представянето на определени аспекти на тоталитарния период.

ЦЕЛИ НА КОНЦЕПЦИЯТА ЗА МУЗЕЙ НА ТОТАЛИТАРНИЯ КУЛТ

Музеят на тоталитарния култ ще даде възможност за съ/преживяване на един основен аспект от историята на комунизма – култа към личността като централен елемент от функционирането на тоталитарната комунистическа система. Целта на един бъдещ такъв музей е да се представят ключови помещения и съоръжения на бившия мавзолей, които разказват на база на фактите за механизмите, които водят до налагане, задържане и разпадане на тоталитарния режим в България между 1944 г. и 1989 г. В музея историческите факти ще бъдат интегрирани с много аудио-визуални средства и съвременни технологии, чрез които разказът да се превърне в преживяване. Развивайки пространството като музейно, с фокус върху преживяването, целта е да се повиши интереса, познанието и осъзнаването на историята. Един музей на тоталитарния култ, създаден в автентична среда, ще провокира значителен интерес и посещение от туристи от целия свят.

ПРОСТРАНСТВА И ВИЗУАЛНА КОНЦЕПЦИЯ НА МУЗЕЯ НА ТОТАЛИТАРНИЯ КУЛТ

Част от помещенията и съхранените елементи в тях съгласно архитектурното заснемане на помещенията следва да бъдат запазени, реставрирани и включени като център на разказа, както следва:

- помещение 005 Технически персонал – запазване/възстановяване на тапети и обзавеждане;
- помещение 007 Хладилна инсталация – запазване на част от инсталациите и съоръженията;
- помещение 008 Машинно инсталационно помещение – запазване на част от инсталациите и съоръженията;
- помещение 009 Автотрансформатор, помещение 010 Главно разпределително табло и помещение 011 Диспечерски пункт – запазване на част от инсталациите и съоръженията;
- помещение 012 Умивалник – запазване/частично възстановяване на настилки, облицовки и оборудване;
- помещение 014 Лаборатория – запазване и реставриране на повдигателното съоръжение, запазване/частично възстановяване на облицовка.

Предложената концепция не ограничава творческите визии на колективите, които биха участвали в конкурса, как това точно да бъде направено и използвано за пресъздаване на разказа на музея. Същинската и окончателна концепция би следвало да бъде създадена от **интердисциплинарен екип** в конкурсната процедура, в който да влизат широк спектър професионалисти. Осмислянето в бъдещите решения ще е съобразено с очакваните посетители като е безспорно, че преди започване на процесите, тя трябва да бъде категорично ясна и проследима. Нужно е създаване на различни нива на съдържание посредством способите на дизайна, така че експозицията да има съвременен изказ, да е с технологични решения, да не натоваарва с много текстове, но да носи преживяване, да редува исторически разказ с усещания, емоции и т.н. Основните цели на музея и на експозиционните решения трябва да са ясно дефинирани в експозицията като пътна карта – да образува по важни теми от близкото минало, да гради граждански позиции, да носи силно емоционално преживяване, да задава въпроси или да провокира ангажираност за получаване на отговори и пр.

ИСТОРИЧЕСКИ НАРАТИВ НА МУЗЕЯ НА ТОТАЛИТАРНИЯ КУЛТ

Сред задължителните теми за историческия наратив на музея са: съветизацията на България; какво се случва зад Желязната завеса; мавзолеите на вождовете - създаване на нашия мавзолей; съсредоточие на пропаганда до края на комунизма; култът към личността като част от общата пропаганда. Допълнителни теми в историческия наратив, които изясняват контекста:

налагането на комунистическия режим в България (и останалата част на Източна Европа); мястото на култа в цялостната комунистическа система; политическото насилие като средство за унищожаване на гражданското общество; политическа система (органограма) и символика; рухването (на режима и на мавзолея) като финално послание, по възможност за изход от музея.

С оглед на гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 8, т. 23 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 12, ал. 1 от Закона за общинската собственост, чл. 12, ал. 1 от Наредбата за общинската собственост **предлагам Столичният общински съвет да приеме следното решение:**

1. Отменя Решение №79 по Протокол № 47/08.02.2018г. на Столичен общински съвет в частта за предоставяне безвъзмездно и безсрочно за управление на подземна сграда (част от бившия мавзолей на Георги Димитров) с идентификатор 68134.100.57.5 със застроена площ от 1461,00 кв.м., находящ се в УПИ I, кв.478, м. „Центъра”, поземлен имот с идентификатор 68134.100.57, пл. „Княз Александър I”, Район „Средец” на Общински културен институт „Софийска градска художествена галерия”;
2. Възлага на кмета на Столична община да издаде заповед за изменение на Заповед №СОА18-РД46-4/10.05.2018 г. съгласно т. 1 от настоящото решение;
3. Предоставя безвъзмездно и безсрочно за управление на Регионален исторически музей - София подземна сграда /част от бившия мавзолей на Георги Димитров/ с идентификатор 68134.100.57.5 със застроена площ от 1461,00 кв.м., находяща се в УПИ I, кв. 478, м. „Центъра”, поземлен имот с идентификатор 68134.100.57, пл. „Княз Александър I”, район „Средец, актувана с Акт № 993 за публична общинска собственост от 29.11.2016г., съгласно скица № 15-402149/16.08.2016г. на СГКК-София по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-33/15.06.2010 на Изпълнителния директор на АГКК;
4. Възлага на кмета на Столична община да издаде заповед за безвъзмездно предоставяне за управление на описания в т.3 недвижим имот на основание чл. 12, ал. 1 от Наредбата за общинската собственост;
5. Утвърждава „Концепция за Музей на тоталитарния култ“ съгласно Приложение №1 към настоящото решение;
6. Възлага на главния архитект на Столична община в шестмесечен срок от приемане на настоящото решение да изработи задание и обяви конкурс за идеен архитектурен проект за Музей на тоталитарния култ в посочения в т. 3 имот, базирани на Приложение № 1 към настоящия проект на решение - “Концепция за Музей на тоталитарния култ”
7. Избира Обществен съвет към Регионален исторически музей – София във връзка с изпълнението и приложението на Концепцията за Музей на тоталитарния култ – Приложение №1 към настоящото решение в състав общински съветници, представител на Съюза на Архитектите в България, представител на Съюза на българските художници, представител на Камарата на архитектите в България, представител на СУ „Св. Климент Охридски“, Катедра „История на България“, представител на Нов Български Университет, Департамент „История“, представител на УАСГ, Архитектурен факултет, Катедра „История и теория на архитектурата“, представител на Национална художествена академия, представител на Института за исторически изследвания – БАН, представител на Държавна агенция „Архиви“, представител на Националния военноисторически музей, представител на фондация „Оптимистас“.

Приложения:

1. Проект на решение

Проект_на_решен
ие.doc

2. Приложение №1 – Концепция за Музей на тоталитарния култ

Приложение№1_К
онцепция_Музей_н

3. Информация относно съществуващи „музеи на тоталитаризма“ в държавите от Източния блок

Информация
относно музеи на т

4. Акт № 993 за публична общинска собственост от 29.11.2016 г.

АктПОС№993.pdf

С УВАЖЕНИЕ,

18.7.2023 г.

X МАЛИНА ЕДРЕВА

Малина Едрева
Председател на ПК по ОКНKM
Signed by: Malina Edreva Audoin

Изготвил чрез АИССО/АИСОС: Д. Христов, ст. експерт, д-я „Секретариат на СОС

*Ел. документ подписан с КЕП. Докладът се насочва чрез АИССО/АИССОС/СЕОС/ССЕВ.
Съдържа 4 /четири/ интегрирани файлови приложения, 1 /едно/ във формат .pdf, 3 /три/ в .doc*

СТОЛИЧНА ОБЩИНА

СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

1000 София, ул. Московска № 33, Тел. 93 77 591, <http://www.sofiacouncil.bg>

ПРОЕКТ!

РЕШЕНИЕ № _____

на Столичния общински съвет
от _____ 2023 година

За предоставяне безвъзмездно и безсрочно за управление на подземна сграда (част от бившия мавзолей на Георги Димитров) с идентификатор 68134.100.57.5 със застроена площ от 1461,00 кв.м., находяща се в УПИ I, кв.478, м. „Центъра”, поземлен имот с идентификатор 68134.100.57, пл. „Княз Александър I”, район „Средец” на Регионален исторически музей - София и изработване на задание и обявяване на конкурс за идеен архитектурен проект за Музей на тоталитарния култ

На основание чл. 21, ал. 1, т. 8, т. 23 и ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, чл. 12, ал. 1 от Закона за общинската собственост, чл.12, ал.1 от Наредбата за общинската собственост,

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

РЕШИ:

1. Отменя Решение №79 по Протокол № 47/08.02.2018г. на Столичен общински съвет в частта за предоставяне безвъзмездно и безсрочно за управление на подземна сграда (част от бившия мавзолей на Георги Димитров) с идентификатор 68134.100.57.5 със застроена площ от 1461,00 кв.м., находящ се в УПИ I, кв.478, м. „Центъра”, поземлен имот с идентификатор 68134.100.57, пл. „Княз Александър I”, Район „Средец” на Общински културен институт „Софийска градска художествена галерия”;
2. Възлага на кмета на Столична община да издаде заповед за изменение на Заповед №СОА18-РД46-4/10.05.2018 г. съгласно т. 1 от настоящото решение;
3. Предоставя безвъзмездно и безсрочно за управление на Регионален исторически музей - София подземна сграда /част от бившия мавзолей на Георги Димитров/ с идентификатор 68134.100.57.5 със застроена площ от 1461,00 кв.м., находяща се в УПИ I, кв. 478, м. „Центъра”, поземлен имот с идентификатор 68134.100.57, пл. „Княз Александър I”, район „Средец, актувана с Акт № 993 за публична общинска собственост от 29.11.2016г., съгласно скица № 15-402149/16.08.2016г. на СГКК-София по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-33/15.06.2010 на Изпълнителния директор на АГКК;
4. Възлага на кмета на Столична община да издаде заповед за безвъзмездно предоставяне за управление на описания в т.3 недвижим имот на основание чл. 12,

- ал. 1 от Наредбата за общинската собственост;
5. Утвърждава „Концепция за Музей на тоталитарния култ“ съгласно Приложение №1 към настоящото решение;
 6. Възлага на главния архитект на Столична община в шестмесечен срок от приемане на настоящото решение да изработи задание и обяви конкурс за идеен архитектурен проект за Музей на тоталитарния култ в посочения в т. 3 имот, базирани на “Концепция за Музей на тоталитарния култ” - Приложение № 1 към настоящото решение;
 7. Избира Обществен съвет към Регионален исторически музей – София във връзка с изпълнението и приложението на „Концепцията за Музей на тоталитарния култ“ – Приложение №1 към настоящото решение в състав: общински съветници, представител на Съюза на Архитектите в България, представител на Съюза на българските художници, представител на Камарата на архитектите в България, представител на СУ „Св. Климент Охридски“, Катедра „История на България“, представител на Нов Български Университет, Департамент „История“, представител на УАСГ, Архитектурен факултет, Катедра „История и теория на архитектурата“, представител на Национална художествена академия, представител на Института за исторически изследвания – БАН, представител на Държавна агенция „Архиви“, представител на Националния военноисторически музей, представител на фондация „Оптимистас“.

Настоящото решение е прието на заседание на Столичния общински съвет, проведено на _____ 2023 г. Протокол № ___, точка ___ от дневния ред, по Доклад № ___ и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

**Председател на Столичния
общински съвет:**

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ